

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto

4.10.2022

Eduskunnan talousvaliokunta

HE 101/2022 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kotitalouksien velkaantumista rajoittavaksi lainsäädännöksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle kotitalouksien velkaantumista rajoittavaksi lainsäädännöksi.

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa.

Esityksen vaikutuksia seurattava tarkasti

SAK pitää esitystä pääosin kannatettavana ja oikeansuuntaisena. Esitys voisi kuitenkin joiltain osin olla kattavampi, jotta ylivelkaantumista saadaan ehkäistyä tehokkaasti.

Yksi esityksestä puuttuva sääntelyvaihtoehto on asuntosijoittajien yhtiölainan verovähennysoikeuden poistamisen tarkastelu. Muutokset vähennysoikeuteen on mahdollista porrastaa ajallisesti, mikä mahdollistaisi järjestelmän kehittämisen vaarantamatta verotusympäristön pysyvyyttä. Esimerkiksi asuntolainan korkovähennyksen määrää on tiputettu vuosittain alaspäin kymmenen prosenttia. Vuonna 2015 koroista sai vähentää verotuksessa 65 prosenttia ja vuonna 2022 viisi prosenttia.

Teoriassa erilaisia vähennysoikeuteen liittyviä vaihtoehtoja on useita. On mahdollista tarkastella esimerkiksi asunto-osakeyhtiölakia, kirjanpitolakia tai verotuslainsäädäntöä. Olisi toivottavaa, että talousvaliokunta huomioisi lausunnossaan yhtiölainan verovähennysoikeuden tarkastelemisen yhtenä mahdollisena ylivelkaantumista ehkäisevänä keinona.

Valmisteluvaiheessa on käsitelty myös lukuisia muita erilaisia sääntelyvaihtoehtoja, joita ei ole otettu lopulliseen hallituksen esitykseen. Yksi tällainen vaihtoehto on tuloihin sidottu enimmäisvelkasuhde. Vaihtoehtojen osalta on kuitenkin pohdittava myös niiden hyväksyttävyyden reunaehdot. Esimerkiksi enimmäisvelkasuhteen osalta tällainen on, että rajoitus ei hankaloittaisi tarpeettomasti ensiasunnonostajan asemaa.

On kuitenkin tärkeää painottaa, että tulevaa kehitystä ja nyt käsillä olevan esityksen vaikutuksia on seurattava tarkasti. Tämä antaa mahdollisuuden reagoida tarvittaessa lainsäädäntötoimin.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry